

KM 03/00 Årsmelding for de sentralkirkelige råd 1999 - VEDTAK

Bakgrunn I henhold til tidligere praksis legger Kirkerådet frem en melding for Kirkemøtet. Denne er av Kirkemøtet tatt til orientering. Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd skal i henhold til statuttene (§ 3) legge frem årsmelding til godkjenning.

Komiteens merknader:

Komiteen vil rette en hjertelig takk til de ansatte i de sentralkirkelige råd for det store arbeid som er nedlagt innenfor knappe personellmessige og økonomiske rammer.

Generelle kommentarer: Komiteen noterer med tilfredshet de grep som er gjort for å imøtekomme Kirkemøtet 1999 sine merknader om årsmeldingens omfang, form og struktur. Gjennom å legge inn store deler av faktastoffet som vedlegg, er meldingen redusert i omfang og fremtrer nå med god lesbarhet. Ved å endre meldingens struktur er strategidokumentet brakt nærmere årsmeldingen. Komiteen noterer også at meldingen har fått en mindre beskrivende karakter enn tidligere. Disse grep har bidratt både til å forenkle og tydeliggjøre årsmeldingen.

Komiteen vil allikevel påpeke at det fremdeles bør være et mål å gi årsmeldingen en mer kritisk og vurderende form. Flere av enkeltkommentarene som gis i det følgende relaterer seg til dette som en overordnet utfordring. Strategidokumentets karakter gjør at forholdet mellom strategidokumentet og årsmeldingen fremdeles oppleves som vanskelig. Komiteen vil derfor uttrykke nødvendigheten av at det arbeides videre med å skape et samlet strategidokument for Den norske kirke slik det er planlagt.

Kommentarer til enkeltdeler i årsmeldingen:

Innledningen. Komiteen merker seg påpekningen av at tunge forvaltningsmessige oppgaver og utredninger gjør at "Kirkerådet makter i stadig mindre grad å være et organ som igangsetter eller initierer forsøks- og utviklingsvirksomhet i våre menigheter" (s.5 – denne og de følgende henvisninger gjelder pagineringen øverst på sidene). Komiteen beklager denne utviklingen i lys av menighetenes behov.

Kirkens økonomi. Komiteen ønsker å understreke at kommunens utgiftsforpliktelser i henhold til kirkeloven ikke på noen måte er tilpasset de

utfordringer kirken står overfor. Det krever en tilføring av midler i størrelsesorden 5 mill. kroner for at Kirkerådets budsjett skal komme i balanse i 2001. (s.6) Komiteen vil uttrykke tilfredshet med at midlene fra OVF til sentrale, regionale og lokale tiltak i hovedsak ble benyttet til prosjekter innenfor Kirkemøtets satsningsområder, særlig Barn og unge og åndelig fornyelse. Samtidig vil komiteen uttrykke dyp bekymring over at stadig flere søknader omhandler områder som ligger innenfor det offentliges forpliktelse å løse. (s.7)

Kirkens personell og utdanning. Komiteen vil uttrykke glede over arbeidet med bemanningsplanen for Den norske kirke og har forventinger til oppfølgingsarbeidet av planen. (s.7). Videre vil komiteen uttrykke bekymring for den svekkelse av katekettjenesten som oppleves gjennom endringen av arbeidsgiveransvaret. Komiteen mener det er for sent å vente til Kirkemøtet 2002 med å vurdere kvalifikasjonskrav og tjenesteordning for kateketer, og forventer at en slik vurdering skjer allerede på Kirkemøtet 2001 . (s.8)

Kirkelov og kirkeordning. Det har lenge vært et behov for å klargjøre Kirkemøtets myndighet og Kirkemøtets kompetanse i forhold til andre kirkelige organer. Komiteen vil derfor uttrykke glede over at en slik utredning nå kommer. (s.9) Komiteen mener det har liten verdi å gjengi kirkestatistikk uten nærmere vurdering eller sammenlikning i et tidsperspektiv. (s.12-13) Komiteen vil påpeke at det fremdeles hefter mangler ved det kirkelige medlemsregisteret, og understreker nødvendigheten av at det tilføres ressurser til dette arbeidet. (s.14-15)

Gudstjeneste, liturgi og kirkemusikk. Komiteen vil uttrykke glede og tilfredshet med de konkrete resultater som foreligger gjennom Barnesalmeboka, Norsk kantoribok, Gudstjenesteopplegg til feiringen av år 2000 og prøvesalmehefte og prøveliturgi for høymessen på nordsamisk. (s.16-18)

Komiteen vil videre uttrykke forventning til nybrottsarbeidet med økumenisk salmeprosjekt. Komiteen gleder seg over den åpenhet som er innen de kirkemusikalske miljøer til å ta nye uttrykksformer og virkemidler i bruk. Komiteen vil påpeke det misforholdet som råder mellom antall kirkemusikalske stillinger i menighetene og på bispedømmenivå, og finner det påkrevet at det kommer kirkemusikkonsulenter i alle bispedømmene, og at eksisterende stillingsprosenter økes. (s.16-17)

Ungdom. Komiteen beklager at utfordringene fra konferansen ”Kirke uten ungdom – ungdom uten kirke” bare i begrenset grad er fulgt opp. (s.19) Samtidig registrerer komiteen med glede at feltet er tilført økte personalressurser i år 2000, og at det er etablert en egen nemnd til å følge opp arbeidet. Vi ber Kirkerådet vurdere å gi to representanter fra Ungdommens kirkemøte observatørstatus med talerett i fremtidige kirkemøter.

Undervisning. Komiteen registrerer med tilfredshet det spennende arbeidet som foregår innen dåpsopplæring, herunder konfirmantarbeidet, blant annet i samarbeid med IKO. (s.20-21) Videreføringen av dette viktige arbeidet imøteses med forventning, ikke minst gjennom oppfølgingen av NOU 2000: 26 "... til et åpent liv i tro og tillit". Komiteen registrerer samtidig at det har skjedd mindre av konkrete tiltak og nyskapende arbeid innen voksenundervisningen (s.21-22), og ber om at dette feltet vies oppmerksomhet i det videre arbeid. Komiteen ber Kirkerådet vurdere muligheten av å få gitt ut en voksenkatekisme.

Misjonerende menigheter. (s.23-24) Komiteen vil påpeke viktigheten av at misjon ikke reduseres til et delaspekt ved kirkens liv. Misjon er et sentralt kjennetegn ved det å være kirke. Komiteen vil samtidig uttrykke glede over at samarbeidet mellom kirken og misjonsorganisasjonene innenfor SMM har vært til åpenbar styrke for bispedømmenes misjonsengasjement.

Samisk kirkeliv som del av det øvrige kirkeliv. (s.25-26) Komiteen gleder seg over den vekst og utvikling som årsmeldingen vitner om. Vi registrerer at den lule-samiske representasjon til bispedømmerådet og til Kirkemøtet ikke fungerer. Komiteen vil påpeke den vanskelige ressursituasjonen i arbeidet med samisk kirkeliv, og understreker viktigheten av å motivere mennesker til å ta den utdannelsen som skal til for å kunne utføre de krevende oppgavene innenfor dette feltet. Komiteen ber om at det blir fremmet en egen melding om ressursituasjonen innen samisk kirkeliv til neste Kirkemøte.

Enhetsarbeid og videreutvikling av økumeniske relasjoner. (s.27-28) Komiteen vil uttrykke glede over at det økumeniske arbeidet er i jevn fremmarsj. Særlig gleder en seg over den lokaløkumeniske styrking gjennom Jubileum 2000 og opprettelsen av stadig nye vennskapsavtaler på regionalt og lokalt nivå. I dette ligger et økumenisk potensiale som bør videreutvikles. Komiteen gleder seg videre over de betydelige fremskritt som er gjort gjennom felleserklæringen om rettferdiggjørelsen, men konstaterer at det fremdeles er en lang vei å gå i forholdet mellom den katolske og de lutherske kirker.

Kvinnespørsmål og likestilling. Komiteen vil understreke at det økumeniske tiåret "Kirker i solidaritet med kvinner" var ment som igangsetter av en prosess. Komiteen vil påpeke at rapporteringen på dette punktet har lite karakter av årsmelding (s.32) og etterlyser en klargjøring av hva som har skjedd i 1999 på dette feltet.

Diakoni. (s. 33-34) Etter komiteens mening får ikke det åtte-årige satsingsområdet "Kirkens arbeid blant mennesker med psykisk utviklingshemming" tilstrekkelig oppmerksomhet gjennom den form for rapportering som har skjedd til dette Kirkemøtet. Sett i lys av den betydelige oppmerksomhet Kirkemøtet har viet andre prosjekter føles dette

utilfredsstillende. Komiteen ber derfor om at saken tas opp som sak på Kirkemøtet 2001, eventuelt innenfor en videre kontekst som omhandler kirken og de funksjonshemmede. Komiteen etterlyser en tilbakerapportering på flere områder innenfor feltet diakoni. Strategiplanens formuleringer om vern av ufødt liv er ikke reflektert i årsmeldingen. Komiteen spør om hva som er skjedd på dette punktet.

Kirke-samfunn. (s.35-36) Komiteen ønsker å understreke viktigheten av at arbeidet med bio- og genteknologi sikres høy kompetanse og ressurser. Komiteen vil videre løfte fram at arbeid for barn og unges oppvekstvilkår må gis økt prioritet i lys av det vi nå lærer om utbredelsen av fattigdom i Norge.

Informasjon og kommunikasjon. (s.37-38). Komiteen ber Kirkerådet styrke satsingen på internett som kommunikasjonsverktøy. Det er positivt at bispedømmekontorene nå deltar mer aktivt i arbeidet med nettstedet www.kirken.no. Komiteen ber dessuten Kirkerådet vurdere muligheten for et samarbeid med Den norske Sjømannsmisjon/Norsk kirke i utlandet om videre utvikling av kirkens interaktive nettsted www.nettkirken.no. Komiteen vil for øvrig nevne at spørsmålet om kirkelig nærvær på nettet nå reises med tyngde i NOU 2000:26.

Opplysningsvesenets fond, rapport og regnskap 1998. (s.41-77) Komiteen registrerer med tilfredshet at menighetene gjennom sine søknader viser et stort engasjement inn mot OVF, og gleder seg over at OVF fungerer som en kilde for realisere lokale prosjekter, til tross for at tildelingene ofte oppleves som for små. Det er også positivt at OVF-støttede prosjekter og tiltak dekker hele spekteret av kirkens satsingsområder.

Menneskerettigheter, forsoning og rettferdighet. Årsmeldingen (s. 29-31) vitner om at kirken er engasjert på en rekke vitale felt. Komiteen merker seg det arbeidet som er gjort i Samarbeidsråd for tros- og livssynssamfunn. Samarbeidsrådet bør legge til rette for at det som blir gjort på nasjonalt plan også kan komme lokalmenigheter til gode.

Taternes forhold til Den norske kirke Komiteen vil rette oppmerksomheten særskilt mot årsmeldingens omtale av taternes forhold til Den norske kirke. (s.29) Mye arbeid er gjort for å løfte fram taternes kultur og formidle deres historie. Komiteen vil særlig fremheve de nylig publiserte rapporter fra "Norges forskningsråds delprogram om romanifolket (taterne)".

Gode erfaringene er knyttet til menneskerettighetssøndagen 1999 der mange menigheter gjennom syndsbekjennelsen ba om tilgivelse for kirkens overtredelser mot taterne. Dette arbeidet bør følges opp, slik at gjensidig respekt og nye relasjoner kan bygges. Komiteen registrerer at Kirkemøtet 1998 sitt oppgjør med kirkens rolle i de overgrep som er blitt begått mot taterne ikke har bidratt etter intensjonen til å lege de sår mange taterne bærer på. En forsoningsprosess krever at overgriperen lar offeret definere hva som

er nødvendig for at en reell oppreisning kan finne sted.

KIRKEMØTETS VEDTAK:

1. På grunnlag av den samredigerte årsmelding 1999 for Kirkerådet, Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd tar Kirkemøtet Kirkerådets melding om virksomheten til orientering med de merknader som har fremkommet i Kirkemøtets behandling og godkjenner meldingen om virksomheten for Mellomkirkelig råd og Samisk kirkeråd.
2. I tilknytning til komiteens merknader om ”Menneskerettigheter, forsoning og rettferdighet” hvor også Den norske kirkes forhold til taterne er omtalt, vil Kirkemøtet uttale: Kirkemøtet 2000 ber taterne om unnskyldning og tilgivelse for den urett og de overgrep som fra kirkens side er begått mot deres folk.
3. Kirkemøtet ber Kirkerådet utrede muligheten av å starte en kirkelig ukeavis for Den norske kirke.

80 stemmeberettigede. Pkt 1: Enst. vedtatt. Pkt. 2 enstemmig vedtatt ved akklamasjon. Pkt. 3 vedtatt med 63 stemmer.